

THE NEW YORK TIMES

bestselleris nr. 1

Mano
sesers
paslaptys
*Emily
Giffin*

baltos lankos

Emily Giffin

Mano sesers paslaptys

romanas

Iš anglų kalbos vertė Rita Vidugirienė

baltos lankos

Prologas

— aikas – apgaulingas dalykas, savo motinai sakė Danielius, kai dar buvo labai mažas. Kai nori kuo nors pasimėgauti, pralekia lyg vienas akies mirksnis. Kai nori kuo greičiau ką nors nustumti praeitin, tęsiasi visą amžinybę. Elena pasižymėjo šią citatą savo dienoraštyje, nes toks pastebėjimas iš aštuonmečio lūpų jai pasirodė itin įžvalgas.

Daug vėliau, kai grįždavo prie šio įrašo ir permesdavo jį akimis, ji susimąstydavo, kad panašiai yra ir su prisiminimais. Kai nori pamiršti, atmintin sugrįžta viskas, su juodžiausiais ir nemaloniausiais mažmožiais. Kai nori atsiminti, smulkmenos išsprūsta iš atminties lyg sapnas apyaušriu. Dabar taip jaučiasi jie visi, nors apie tai jie kalba retai, bent jau tarpusavyje. Praėjo beveik penkiolika metų, iš lėto ir kartu staiga.

Tai įvyko praėjus dienai po Danieliaus dvidešimt penktojo gimtadienio ir likus trims dienoms iki Kalėdų. Jis jau buvo įpusėjęs trečius studijų Jeilio medicinos mokykloje metus ir ką tik grįžęs namo atostogų po neurologijos kurso klinikoje kartu su savo drauge Sofi, gražia, aristokratiška brite, kurią kartą pavadino žavingiausia moterimi, kokią kada sutikęs. Jiedu draugavo daugiau nei metus, tačiau tai buvo pirmasis jų, kaip poros, apsilankymas Atlantoje ir pirmasis Sofi susitikimas su jo tėvais bei seserimis. Visi jautėsi daugiau ar mažiau susirūpinę, nekantrūs, viltingi. Elena nerimavo labiausiai, tiek dėl įgimto polinkio nerimauti, tiek dėl to, kad Danieliaus santykių su moterimis patirtis

nebuvo pati sėkmingiausia. Jo mokyklos meilė buvo tikra įkyruolė, mergina iš koledžo laikų – itin valdinga.

Bet vos jiedviem atvykus, Elena atsikvėpė su didžiuliu palengvėjimu, nes iškart pajuto Sofi simpatiją. Prievaizdė, kaip ją vadino Robas, aiškiai didžiavosi tuo, kad sūnus ne tik mokėsi medicinos mokykloje, bet ir sugebėjo pasičiupti tokią rafinuotą būtybę. Danieliaus seserims ji taip pat patiko: Džozai, apakinta Sofi stilingumo ir grožio, atvirai žavėjosi jos prabangiais europiniais drabužiais ir bateliais, o Meredithi, kuri dažnai kaltindavo seserį paviršutiniškumu, Sofi patiko, nepaisant to jos puošnaus blizgesio. Svarbiausia, jie visi pripažino, kad Sofi padėjo atskleisti geriausioms Danieliaus savybėms, – o tai reiškė labai daug. Jis, be abejonės, buvo ryški jų šeimos žvaigždė.

Sofi užsitarnavo dar didesnę palankumą kitą rytą, kai primygtinai paprašė, kad Danielius ir Robas laikytųsi savo senos tradicijos eiti tėvo ir sūnaus pusryčių į „Waffle House“ restoranėlį. Atsisveikinusi bučiniu ji stumtelėjo Danielių pro duris ir nuskubėjo padėti Elenai kepti šokoladinį keksą iš turimų produktų – dar viena Garlandų tradicija.

– Koks Danielius buvo vaikystėje? – paklausė ji, negrabiai maišydama tešlą, prieš tai prisipažinusi, kad virtuvėje ji tikra nemokša.

Minutėlę pamąsčiusi, Elena atsakė, kad dabar jis visiškai toks pat, koks buvo visada. Klasikinis tikslo atkakliai siekiantis pirmagimis. Perfekcionistas. Bet kartu jautrus ir sentimentalus, linksmas ir geras.

– Vienintelis skirtumas – tai isterijos priepuoliai, – pridūrė ji juokdamasi. – Dėkui Dievui, jis iš to išaugo.

– Tikrai? Būdavo isterijos priepuolių? – paklausė Sofi.

Elena linktelėjo, tada papasakojo savo mėgstamą istoriją apie tai, kaip Danielius kirto medine lazda į miegamojo sieną,

kai Džoji prikeverzojo spalvota kreida ant jo nepaprastai branginamos Henko Arono kortelės.

– Dar iki dabar matyti tinkas, kur buvo užtaisyta toji vieta, – meiliai tarė.

– Luktelėkit. Ar tai tik ne toji kortelė, kurią jis vis dar nešiojasi piniginėje? – paklausė Sofi su savitu akcentu, dėl kurio kiekvienas jos ištartas žodis nuskambėdavo be galo nuoširdžiai.

– Ta pati, – tarė Elena ir toliau leidosi pasakoti, kaip praėjus dienai po incidento Danielius atmušęs kamuoliuką už aikštės ribų ir kaip nuo tada kortelė jam tapusi talismanu.

Tą vakarą jie visi išsiruošė į „Blue Ridge Grill“ švęsti Danieliaus gimtadienio. Danielius priminė tikrą elitinės Gebenės lygos* atstovą: vilkėjo švarką, marškinius su sidabrinėmis mazgais dekoruotomis sąsagomis (Sofi dovana), avėjo elegantiškus juodus nevarstomus batus ilga europietiška nosimi, kokių nė su žiburiu nerasi senamadiškame Robo garderobe. Išlipę iš automobilio jiedu erzino vienas kitą: *Iš kur, po galais, juos ištraukei, Dani?.. – Pamiršk tuos senovinius mokasinius su kutais... – Na ir prisitepei plaukų želės – nuo tokio kiekio net arklys uždustų... – Aš bent jau turiu plaukų.*

Elena žinojo: tokie draugiški pasierzinimai liudija apie tėvo ir sūnaus artumą, ir jos širdis prisipildė meilės ir dėkingumo, kai jie visi buvo nulydėti prie apvalaus staliuko šalia židinio, kurio visada pageidaudavo Robas. Ji nežinojo, kada tiksliai tai įvyko, bet dabar jos sūnus jau buvo vyras ir be penkių minučių daktaras, pirmasis jų šeimoje. Bet ne tik Danieliui puikiai sekėsi. Jų *visų* gyvenimas klostėsi gerai, susimąstė ji. Robą darbe lydėjo sėkmė ir jis jau trejus metus nebegėrė. Jūdviejų santuoka nebuvo tobula,

* *Ivy League* – aštuonių privačių prestižinių universitetų grupė (čia ir toliau – vert. past.).

bet gana tvirta. Džozis ir Meredithė pamažu judėjo į priekį, viena kiek per daug pašėlusi, kita pernelyg melancholiška; vis dėlto abi jos išliko ištikimos savo aistringiems pomėgiams, viena būsima mokytoja, kita aktorė.

Pokalbis tą vakarą liejosi lengvai ir gyvai, aptarinėjant naujais įvykiams. Rugsėjo vienuoliktoji vis dar buvo gyva žaizda. Karas Afganistane tęsėsi. „Enron“ ką tik buvo paskelbusi bankrotą, o Vinona Raider apsivogė parduotuvėje. Aptartos ir naujienos, kurios, regis, domino tik Danielių ir Sofi: Mongolijoje buvo ką tik užfiksuotas aukščiausias atmosferinis slėgis Žemėje – per tūkstantį hektopaskalių, rodiklis, kuris likusiesiems visiškai nieko nereiškė, nors jų smegenyse įstrigs daugeliui metų.

– Tu toks moksluikas, – vieną akimirką paerzino brolių Džozis, nors slapta žavėjosi jo intelektu. Ji visada pasiklioivė savo asmenybės tvirtumu, bet tokia mergina kaip Sofi privertė ją naujai pažvelgti į kai kuriuos dalykus, ir ji pažadėjo sau rimčiau atsidėti mokslams paskutiniame, penktajame, koledžo studijų etape.

Meredithė tą vakarą taip pat susimąstė apie savo gyvenimą. Ji buvo tokia pat stropi ir darbšti kaip brolis, bet didesnė nei jis atsisakydavo ir dažnai juto nenusakomą tuštumą, kurios taip niekada ir neįstengė įvardinti. Galbūt tai meilė, dingtelėjo jai tą vakarą stebint brolių su Sofi. Galbūt būtent to jai trūko.

Grįžę po vakarienės restorane jie sugužėjo į valgomąją paskanauti torto, Elena ta proga išėmė iš indaujos geriausius porceliano ir sidabro indus. Robui uždegus dvidešimt penkias žvakutes, jie visi užtraukė nepataikydami į toną (išskyrus Sofi, kuri išsiskyrė skaidriu sopranu) ir stebėjo, kaip Danielius, kelias sekundes padelsęs užmerktomis akimis, vienu gaistu užpučia visas liepsneles.

– Kokį norą sugalvojai? – smalsavo Džozis, kaip įprastai tokiomis atvejais klausia.

Žinoma, Danielius neatsakė. Tik paslaptinai šyptelėjo prieš Robui pradėdant pjaustyti tortą, tada išvyniojo šeimos dovanas – odinį portfelių nuo tėvų, flanelinę pižamą nuo Džozi, iliustruotą fotoalbumą apie beisbolą nuo Merediths. Netrukus visi išsiskirstė, ir Elena dėjos negirdinti, kaip girgžda grindys svečių kambaryje.

Kitą rytą ji pabudo anksti nuo lietaus barbenimo į stogą, Robas dėjos daiktus trumpai kelionei į Memfį, vildamasis žūtbūt sutvarkyti reikalus iki metų pabaigos. Ji atsikėlė paruošti jam kavos ir išlydėti pro duris, tada nuėjo į sporto klubą kartu su savo mergytėmis, nes visos trys troško atsikratyti po pustrėčio kilogramo, ypač žinodamos, kad po švenčių jau teks rūpintis numesti visus dešimt. Grįžusios namo nusiprausė po dušu ir likusią dienos dalį praleido lakstydamos po parduotuves, manevruodamos per spūstis ir „Lenox Suare“ pirkėjų minią bei kartkartėmis pasikivirčydamos viena su kita.

Namo grįžo jau temstant, kaip tik tuo metu, kai Danielius ruošėsi vežti Sofi į oro uostą, kur jos laukė naktinis skrydis į Londoną. Lietus pagaliau liovėsi, bet oras atvėso. Visi stovėjo prie laukų durų drebėdami nuo šalčio, glėbesčiuodamiesi, bučiuodamiesi, linkėdami vieni kitiems labai linksmų Kalėdų. Kai jiedu sulipo į automobilį, Sofi dar kartelį padėkojo už viešnagę.

– Iki greito susimatymo, – atsakė Elena, nes jai niekada nepatiko tarti „sudie“.

Maždaug po valandos, Elenai ant virtuvinio stalo vyniojant dovanas, pro šonines duris įgriuvo Danielius, įnešdamas šaltą oro gūšį ir Sofi kvėpalų aromatą. Elena akimirksniu uždengė vyniojamuoju popieriumi šlepetes, kurias buvo paruošusi jam dovanų, ir paliepė nedirščioti.

– Aš nežiūriu, – atsakė Danielius purtydamas galvą. Jis ir neturėjo tokio įpročio, priešingai nei jo seserys, kurios didžiulė davosi radusios sumaniausiai suslėptas dovanas.

Atsisėdęs prie stalo, jis ilgesingai atsiduso, aiškiausiai jau spėjęs pasiilgti Sofi.

– Kur mergytės? – paklausė – taip jis visada vadindavo Džozį ir Mereditę.

– Mereditė viršuje, savo kambaryje... Džozį išėjusi... kažkur.

Jis linktelėjo, tada padėjo jai vynioti dovanas, paduodamas lipnią juostelę ar prilaikydamas nykščiu kaspinę jai rišant. Tauškaliumi jo nepavadintum, bet tą vakarą jis buvo neįprastai šnekus, vis nesiliovė pasakojęs apie Sofi. Prisipažino, kad jų santykiai rimti ir kad jie planuoja drauge mokytis chirurgijos rezidentūroje.

– Manai, ji – toji Vienintelė? – paklausė Elena.

– Taip, – atsakė jis spindinčiomis akimis. – Ji tokia *nuostabi*... ir aš neįsivaizduoju geresnės motinos savo vaikams.

Elena nusišypsojo sūnui pagalvojusi, kad, nors jaunas ir ambicingas, jis, regis, supranta, kas iš tiesų svarbiausia gyvenime. Ji susimąstė, ar tai jos ir Robo nuopelnas, ar tiesiog jo tokia prigimtis. Nusprendusi, kad turbūt ir viena, ir kita, pabučiavo Danielių į kaktą, prieš jam lipant aukštyn į dušą.

Pakeliui į savo kambarį jis praėjo pro praviras Mereditės duris. Ji pakėlė akis ir paklausė, ar galėtų pasiskolinti iš jo Meisi Grei kompaktinę plokštelę. Jis iškart ją atnešė ir perspėjo seserį būti atsargią, nesubraižyti.

– Aš ne Džozį. Nemaitoju daiktų, – atkirto. Žinojo kalbanti atšiauriai, bet kitaip neįstengė, kaltę suversdama priešmenstruaciniam sindromui, orui ir vyresnei seseriai, kuri ją įsiutino išlėkdama iš namų pernelyg ankštais džinsais ir per atvira palaidinuke.

– Ar gerai jautiesi? – paklausė jos Danielius.

– Apie ką tu?

– Atrodai nuliūdusi.

– Tai tik veido išraiška.

Jis prisėdo ant lovos kraštelio ir dar šio bei to jos paklausė: apie vaidybos paskaitas ir ar jai kas patinkąs. Koks vaikinąs. Ji jau buvo beprisipažįstanti, kokia vieniša jaučiasi pastaruoju metu, bet susitūrėjo. Tada jis liovėsi klausinėjęs ir nuėjo praustis. Broliui išėjus, Meredithė pasijuto kalta nieko nepasakiusi apie Sofi, kad ji jai labai patikusi. Būtinai jam tą pasakys rytoj. Užmerkdama akis ir pasinerdama į Meisi Grei dainą „Aš tikiu, kad likimas mus čia suvedė“ pažadėjo sau rytoj visiems būti daug geresnė.

Maždaug po valandos, kaip reikiant pasimėgavęs karštu dušu, Danielius vėl pasirodė virtuvėje. Motina vis dar rišo kaspinėlius ant dėžučių su jos pačios gamintomis sūrio lazdelėmis, kurias kasmet dalija kaimynams.

– Trumpam lekiu mėšainio, – pranešė jis.

Žvilgtelėjusi į jį motina susiraukė.

– Drėgna galva? Susirgsi.

Danielius pačiupo savo Jeilio beisbolo kepuraitę bei žalią languotą šaliką nuo kabliuko prie durų ir abu užsimetė. Ji patenkinta linktelėjo ir vėl nukreipė žvilgsnį į savo raudoną kaspiną.

– Tuoį grįšiu, – pasakė jis, atidarydamas duris.

– Aha, gerai, – tarė, šįkart nepakeldama akių, nė neįtardama, kad tai bus jos paskutiniai sūnui ištarti žodžiai.

Per Danieliaus laidotuves Robas kalbėjo apie tas paskutines dienas, apie tai, koks jis buvęs geras sūnus, kaip mylėjęs savo šeimą, draugus, Sofi. Kalbėjo, kaip jiedu su žmona didžiuojasi tuo, ką Danielius pasiekė, ir kaip tai nublinksta prieš jų pasididžiavimą jo charakteriu ir atjauta.

– Jis nė kartelio per visus dvidešimt penkerius metus mūsų neapvylė, – kalbėjo Robas drebančiu balsu, o jam stengiantis kalbėti rišliai pauzės tarp žodžių buvo skausmingai ilgos. – Nė kartelio.

Vėliau Elena klausė savęs, kiek tądien iš susirinkusiųjų bažnyčioje manė, kad jos vyras perdeda. Žinoma, tėvas hiperbolizuos kalbėdamas apie savo mirusį sūnų. Žinoma, jis savo vaiką vadins ypatingu. Bet Danielius iš tiesų toks *buvo*, ir kartais, kad ir kaip nelogiškai tai skambėtų, jai atrodė, kad tas jo ypatingumas darė jį pažeidžiamesnį, mažiau atsparų tragedijai. Kad jeigu Danielius būtų turėjęs daug trūkumų, ydų ar tiesiog pernelyg neišsiskyręs iš kitų, nesiekęs ambicingų tikslų ir buvęs egoistiškas jaunuolis, kuriam nusigerti ar praleisti beprasme naktį su lengvai pamirštama mergina yra normalu, jis tebebūtų gyvas. Bet Danielius buvo auksinis vaikas, per daug geras pasauliui.

Kartais ji netgi klausdavo savęs, gal ji prie to prisidėjusi – vienas iš begalės įvairiausių beprasmių ir žiaurių klausimų „kas, jeigu“. *Kas, jeigu Danielius nebūtų išvažiavęs to mėsinio? Kas, jeigu ji būtų primygtinai įsiūliusi jam iškepti plaktą kiaušiniene? Kas, jeigu ji būtų užlaikius sūnų kelias minutes, įkalbėjusi jį apsimynioti languotą žalsvą šaliką apie kaklą, paliekant vieną galą ilgesnį už kitą? Kas, jeigu ji tiesiog būtų priėjusi prie jo, pakštelėjusi į neskustą skruostą, pasakiusi ką nors, bet ką, daugiau nei tik aha, gerai?*

Ji žino atsakymus. Žino, kad bet kuriuo iš šių atvejų Danielius būtų išvengęs susidūrimo su „Denali“ visureigiu, nuslydusiu ant apledėjusio ruožo Muers Mil ir Nortsaido gatvių sankryžoje, likus mažiau nei dviem mylioms iki namų. Ir tada, praėjus maždaug trisdešimčiai minučių, ji nebūtų išvydusi tarpduryje pražilusio tyliai murmančio policininko, šalimais ant vejos kraupiai blyksint raudonai mėlynoms policijos automobilio šviesoms. Nebūtų skambinusi Robui, paklaikusi vėl ir vėl rinkdama numerį, kol pagaliau šis atsiliepė iš Memfio oro uosto. Nebūtų garsiai ištarusi jam tų žodžių ar vėliau, po kelių minučių, budinusi Meredith, kad antrą kartą pakartotų siaubingą žinią. Nebūtų bergždžiai mėginusi rasti Džozį, prieš važiuodama

į „Grady“ ligoninę su vienu iš savo trijų vaikų, savanaudiškai melsdama klaidos, vildamasi, kad asmens tapatybė nustatyta klaidingai, kad tai būtų *bet kas*, tik ne Danielius. Dabar jos nepersekiotų siaubingas prisiminimas, kaip vėliau tą vakarą atvykęs jos dabar jau buvęs vyras laikosi įsitvėręs į jūdviejų negyvą sūnų ir raudodamas vėl ir vėl, ir vėl kartoja jo vardą.

O juk toje kitoje realybėje, kurią jie visi tuščiai įsivaizdavo, Danielius būtų laimingai vedęs Sofi, auginęs du ar tris vaikus. Jis būtų dirbęs kur nors gydytoju, greičiausiai čia, Atlantoje, naudingai tarnavęs visuomenei, gelbėjęs žmonių gyvybes. Šių metų pabaigoje jam būtų sukakę keturiasdešimt, iš jaunuolio, koks tąsyk buvo, būtų virtęs brandesniu, išmintingesniu vyru. Žmogumi, kuris supranta, kad nieko nėra svarbiau už šeimą. Kad meilė pirmiausia.

Jie mėgino priminti sau, kokias vertybes jis gynė ir ko jiems būtų linkėjęs. Kartais net savo sprendimus jie priimdavo iš pagarbos jo atminimui ar įsivaizduodami, kad jis stebi juos iš aukštybių. Bet tai tik vienokios ar kitokios jų pastangos, kurios niekada ligi galo nenumalšino jų skausmo ar kaltės jausmo. Ir dabar, praėjus penkiolikai metų nuo tada, kai jo nebėra, jie vis dar ten pat, kur visada buvo. Vis dar sukrėsti, gedintys, tebeklausiantys savęs: *o kas, jeigu*.

1

Džosi

Pirmoji diena mokykloje, simbolinė ir viltinga nauja pradžia, bent jau taip sakau sau stovėdama prieš dešimties berniukų ir vienuolikos mergaičių auditoriją, sugužėjusią čia ne savo valia, stačiai spindinčią švara, pasipuošusią dailiausiais „J.Crew“ drabužėliais – auksaspalviais lygiapadžiais bateliais, pilkomis kelnėmis, rožiniais blizgučiais nusagstytais nertiniais. Sėdėdami ant nerto kilimėlio sukryžiaavę kojas vieni vaikai atliepia man šypsena, kiti žvelgia nerodydami emocijų, bet be išankstinio nusistatymo. Tuo pirmokai ir žavūs. Atviraširdžiai, neišsekinti rutinos.

Gali būti, kad dar prieš įžengdami pro klasės duris, papuoštas kartoniniu klevu, dvidešimt vienu personalizuotu mėlynuoju strazdu ir masyvia antrašte po medžio šakomis: SVEIKI ATVYKĘ Į PANELĖS DŽOZI GŪŽTĄ!, jie jau bus girdėję, kad jiems nusišypsojo sėkmė loterijoje dėl puikiosios ir paslaptingosios mokytojos.

Per keturiolika darbo šioje pradinėje mokykloje metų pagarsėjau kaip linksma, energinga ir kūrybinga mokytoja. Gal nesu labai griežta, bet naivia višta manęs taip pat nepavadintum. Beje, esu žinoma ir kaip „graži mokytoja“, o tai kai kuriems tėvams (tiek tėvams, tiek motinoms) tiek pat svarbu, kiek ir visa kita, įskaitant

žinias, – toks požiūris mane visada glumino ir net šiek tiek erzino. Na taip, nedėstau kvantinių skaičiavimų, bet juk diegiu vaikams išlikimo įgūdžius, mokau juos pridėti ir atimti, pažinti laiką, skaičiuoti pinigus, o svarbiausia – *skaityti*: atveriu jiems paslaptį, kaip susijungusios priebalsės ir abstraktūs garsai tampa žodžiais, kaip šie surikiuojami į sakinius, kurie užpildo knygų puslapius, su paveikslukais ar be jų. Kai kam, tarp jų ir keletui mano kolegų, kuriems išties reiktų keisti profesiją, toks procesas gali priminti Švilpiko dieną*, bet aš labai myliu tai, ką darau, ir stebiu susižavėjusi, kaip kasmet atplūsta naujas būrys vaikų.

Vis dėlto laukimą visuomet lydi liūdesys dėl to, kad baigėsi vasara, kaip ir pažįstamas dirglus nepasitikėjimas savimi bei nerimas, lydintis mane nuo pirmųjų mano tiek kaip mokytojos, tiek kaip studentės mokslo metų dienų. Apmąstau visas laukiančias kliūtis svarstydamą, kiek bus vaikų, kuriems nustatytas aktyvumo ir dėmesio sutrikimas ar disleksija bei kitos įprastos mokymosi problemos. Kuris iš jų susierzins ar puls į neviltį, jeigu atsiliks nuo bendraamžių? Kas iš vaikų turi sunkiai pakenčiamus tėvus, kuriems neįmanoma įtikti, kurie bombarduos mane elektroniniais laiškais ir skambučiais, apipils keistais siūlymais dėl mokymo programos ar prisidengę dalykine kritika baksnos į gramatinės klaidas mano siunčiamuose informaciniuose biuleteniuose? (Kad ir kiek kartų patikrinu savo laiškus, per mokslo metus neišvengiamai pasitaiko, kad vienur kitur įrašau ne tą raidę ar ne ten padedu kablelį, – tai klaidos, kurios atleistinos teisininkui ar gydytojui, bet tik ne mokytojui.)

Nerimą šįmet man kelia Edi Karlail, Vilio Karlailio, vieno iš rimčiausių mano buvusiųjų, pirmagimė. Mudu su Viliu išsiskyrėme prieš daugybę metų – tiksliau, aštuonerius, – bet aš vis

* „Švilpiko diena“ – amerikiečių komedija (1993), kur pagrindinis personažas turi keletą kartų išgyventi tą pačią dieną (čia ir toliau – vert. past.).

dar nepasveikstu, bent jau nevisiškai. Tiesiog negaliu patikėti, kad jo mažoji mergytė paskirta į mano klasę, ir bergždžiai mėginu apie tai negalvoti, sakydama įžanginę kalbą, vieną iš kasmetinio prisistatymo variantų.

Sveiki, berniukai ir mergaitės! Aš esu panelė Džozė! Užaugau čia, Atlantoje, baigiau Džordžijos universitetą. Myliu gyvūnus ir auginu iš prieglaudos paimtą šunį Revį. Turiu seserį ir nuostabią ketverių metukų dukterėčią Harper. Mano mėgstama spalva – ryškiai rožinė, kaip mano megztinio. Labiausiai mėgstu plaukioti, kepti sausainius, šokti ir žaisti stalo žaidimus. Aš puikiai saugau paslaptis ir esu patikima draugė. Tikiuosi, kad šiemet jūs visi susidraugausite. Nekantrauju su kiekvienu iš jūsų susipažinti ir jaučiuosi labai laiminga būdama jūsų mokytoja!

Kalba išėjo gana vykusiai – džiugus gyvas prisistatymas, vertas tvirto dešimtuko, nors mintyse girdžiu kitą, išsamesnę versiją, kuri būtų maždaug tokia:

Kaskart, kai ištariu „panelė Džozė“, tai man nuskamba lyg striptizo šokėjos prisistatymas – vieną vasarą koledže buvo šovusi mintis imtis šio darbo, nes striptizo šokėjos uždirba daug daugiau nei padavėjos. Ir mokytojos, kad jau apie tai užsiminiau. Turiu šunį ir seserį vardu Meredith. Ji varo mane iš proto, ir jei ne mano dukterėčia Harper, apskritai jos vengčiau. Turėjau ir vyresnį brolių, jis žuvo per automobilio avariją prieš daug metų, tačiau nemėgstu apie tai kalbėti, ypač su savo mokiniais. Manau, kalbėti apie kieno nors mėgstamą spalvą yra be galo nuobodu, nes tai visiškai nieko nesako (kieno spalva – automobilio ar piniginių, ar jūsų miegamojo sienų?), bet dėl tam tikrų nesuprantamų

priežasčių jūs visi tą labai sureikšminate, todėl pasakysiu: ryškiai rožinė, nes maždaug pusei iš jūsų toks mano pasirinkimas patiks ir bent trečdalis maloniai stebėsitės sutapimu, nes tai ir jūsų mėgstamiausia spalva. Plaukimas, tiesą sakant, nėra mano pomėgis, tiesiog kartais tą darau, kad nepriaugčiau papildomų kilogramų, kurie linkę sugulti apie taliją (nuo sausainių, kuriuos kepu, o paskui valgau), to jūs turbūt nė nepastebėsite ar bent jau susilaikysite nuo komentarų. Man iš tiesų patinka stalo žaidimai, bet verčiau renkuosi žaidimus su draugais gurkšnojant alkoholinius gėrimus. Arba šokius. Aš moku saugoti paslaptis, ypač savyšias, o tai yra gerai, nes jeigu jūsų tėvai kai kurias iš jų sužinotų, greičiausiai išsiuntinėtų peticiją, kad mane atleistų. Draugystė man svarbių svarbiausia, nes man trisdešimt septyneri ir aš vis dar negaliu rasti padoraus vyriškio santuokai, o tai labai slegia, tiek dėl to, kad nenoriu būti vieniša, tiek ir dėl to, kad labiau už viską šiame pasaulyje dievinu vaikus. Žinau, mano laikas senka, bent jau skirtas pagimdyti pačiai. Prašau jūsų, būkite vieni kitiems geri šiais metais, nes vienintelis dalykas, ko nepakęsiu savo klasėje, tai piktos mergaičių (ar berniukų) išdaigos. Nors, laimei, tokie išsišokimai paprastai pasitaiko ne anksčiau kaip antrais metais, ir tai dar viena priežastis, kodėl man patinka mokyti pirmokus. Nekantrauju su kiekvienu iš jūsų susipažinti, ir su tavimi, Edi Karlail. Ar tėvas pasakojo tau, kaip mane metė, prieš pat vesdamas tavo motiną ir susilaukdamas tavęs? Visomis išgalėmis stengsiuos dėl to negriežti danties ant tavęs, tik būk bent kiek maloninga – kuo mažiau istorijų apie savo laimingą šeimą.

Nusišypsau šiems nekantriems, spinduliuojantiems veidukams ir sakau:

– Taigi? Ar turite man klausimų?

Iškart pakyla keturios rankos, ir kol svarstau, kuris iš jų galėtų užduoti nepatogų klausimą, vienas raudonskruostis ne-nuorama išsidraikiusiais plaukais išpyškina: *Ar turite vyrą?*

Trys sekundės mirtinos tylos. Naujas rekordas. *Sveikinu, Vesli*, tariau mintyse, žvilgtelėjusi į jo plastikinę vardo kortelę, kurią pagaminau per savaitgalį, ir pasižadu į mokymo planą įtraukti temą apie tai, kad bevardis pirštas be žiedo perspėja: *prašau vengti klausimų apie santuoką*. Galbūt galėčiau tai įterpti tarp temos apie mūsų regiono orus ir įvado į metrinę sistemą.

Nutaisau dar platesnę ir linksmesnę šypseną, stengdamasi kiek įmanoma nuslopinti spazmą krūtinėje.

– Ne, Vesli. Aš netekėjusi. Galbūt kada nors! Ir pamėginkim įsiminti: prieš kalbėdami iš suolo, keliam rankas. Štai taip, – iš-keliu ranką kaip vaizdinę priemonę. – Ar aišku?

Veslis energingai linkčioja galvą, kol aš raminu save, kad Edi veikiausiai nieko nežino apie mano santykius su jos tėvu. Juolab kad pasakojimas dukteriai apie tėvo romantinę praeitį liudytų ne-deramą motinos auklėjimą, o aš esu tikra, kad Ondrėja Karlail yra nepaprastai nuovoki, ką jau kalbėti apie jos nepriekaištingą skonį, apie kurį sprendžiu šniukštinėdama po jos „Pinterest“ pa-skyrą. *Užkandžiai be glitimo! Namie siūti Helovino kostiumai! Po-nėštuminė mankšta, kurią gali atlikti drauge su kūdikiu! Tinkama spalva šviesiam šeimnininkų miegamajam!* Dėkui Dievui, kad šios moters instagramo ir feisbuko paskyros nėra viešos – tikra do-vanėlė nuo socialinės žiniasklaidos dievukų.

Staiga, tarsi gavus ženklą, Edi per visą ilgį ištiesta ranka šauna į viršų. Mergaitė sėdi sulaikiusi kvėpavimą, mažytė krūtinė išpūsta, ryškiai mėlynos akys išplėstos ir nemirksinčios, prime-nančios Svimio žvilgsnį, kai pabarbenu į jo stiklinį indą. Žiūriu pro ją, nors ji sėdi priekyje centre, ir atsakinėju sėdintiesiems ki-limėlio gale – apie savo mėgstamą patiekalą (deja, pica) ir savo antrą mėgstamą spalvą (kokia nuobodybė).

– Hm. Galbūt mėlyna. Arba žalia. Arba oranžinė. Oranžinė nebloga, – vograuju, paskubomis nužiūrinėdama Edi bruožus ir ieškodama panašumo su Viliu. Mergaitė paveldėjo iš jo šviesiai rusvą veido spalvą ir burną (jos apatinė lūpa daug apvalesnė už viršutinę), bet kiti bruožai iš motinos, kurią dažnai pamatysi *The Atlantian* puslapiuose arba prisiglaudusią prie Vilio ar pozuojančią kaip tikra profesionalė – ranka ant juosmens, alkūnė iškišta į priekį, greta viena iš madingais drabužiais išsipusčiusių bičiulių. Gyvai ją buvau sutikusi tik kartą, maždaug prieš ketverius metus, prie košių skyrelio „Whole Foods“ prekybos centre, stumiančią patogų, prekių prikrautą vežimėlį su savo brangenybe, išpuošta „Lilly Pulitzer“ drabužėliais. (Jau tada Bakhede iš lūpų į lūpas mane pasiekė žinia, kad mergaitės vardas Edi – trumpinys nuo Eden, mergautinės Ondrėjos pavardės.) Vilkėdama juodą sportinį „Lululemon“ firmos kostiumą ir avėdama paplūdimio įspirtukes, Ondrėja atrodė žaismingai elegantiška. Jos oda švytėjo lyg būtų ką tik po treniruotės ar veido masažo (galbūt po abiejų); galūnės – ilgos ir stangrios; tankūs šviesūs garbanoti į arklio uodegą sukelti plaukai kyšojo iš po Teluraido beisbolo kepuraitės. Slapta sekiau ją per tris perėjimus tarp lentynų ir kankinausi stebėdama jos ramybę dvelkiančią veido išraišką, gracingą eiseną, matydama, kaip ji iš lėto tyrinėja etiketes, pusbalsiu kažką aiškindama savo dukrytei. Nekenčiau savęs už žavėjimąsi kiekvienu jos judesiu, ir, savo gėdai, čiupau nuo lentynos jos pasirinktą triumų aliejų, tarsi tas nepagrįstai brangus ingredientas būtų galėjęs mane vienu laipteliu priartinti prie josios gyvenimo, tokio, kokio be galo troškau.

Nuo tos dienos nelabai kas pasikeitė, išskyrus tai, kad į pasaulį atėjo Edi mažasis broliukas, Ouenas (kurį Ondrėja tuo metu jau apie penkias savaites nešiojo savo iščiose, kaip vėliau paskaičiau). Pagavau save dabar spoksant į Edi, kuri kantriai laukė vieną ranką iškėlusį, o kita pasiramstydamą. Buvo aiškiai matyti,

kad pasižymi tokia pat savitvarda kaip ir motina. Priminusi sau, kad Edi nekalta dėl to, jog jos tėvas mane paliko, o aš taip niekada ir nesupratau, kur panaudoti tą nelemtą triumfą aliejų ir ką apskritai veikiau tame be proto brangiame „Whole Foods“ centre, dar vadinamame „Visos algos rijiku“, prisiverčiu atkreipti į ją dėmesį.

– Taip, Edi?

– Hm, – tarsteli ji nieko nesakančia veido išraiška, akutės laksto po klasę, ranka iš lėto nusvyra ant kelių. – Hm... pamiršau, ką norėjau sakyti.

– Nieko tokio. Neskubėk, – šypteliu sutelkusi kantrybę – turbūt geriausią savo bruožą pastarosiomis dienomis.

Jos veidukas nušvinta, ūmai pavijus mintį.

– Ak taip! Hm, ar turite kavalierių? – klausia Edi, paberdama druskos man ant žaizdų.

Akimirką stebeiliju į ją kone ištikta paranojos, tada žaibiškai pasiryžtu bjauriam melui.

– O, taip! Taip, aš *turiu* kavalierių, – paskelbiu šiek tiek kilstelėjusi smakrą ir sunėrusi rankas. – Ir jis nuostabus. Tiesiog nuostabus.

– Kuo jis vardu? – kerta Edi.

– Džekas, – atsakau; nuo tada, kai pirmą kartą pamačiau „Titaniką“, šis vardas mano mėgstamiausias. Be to, mane žavi visa, kas asocijuojasi su Kenedžiais, ir JFK prezidentavimą mieliau sieju su „Kamelotu“ nei apgailėtina istorija su Merlin Monro.

– Kokia jo pavardė? – toliau kvočia Edi.

– Princas. Džekas Princas, – atsakau ir lyg tarp kitko ilgesingai priduriu: – Gaila, Džekas negyvena Atlantoje.

– Kur jis gyvena? – klausia mergaitė vardu Fiona, kurios be gailesčio trumpai nurėžti kirpčiukai visiškai nedera su jos kuodu. Didžiulis ant viršugalvio patupdytas lankelis tik dar labiau paryškina nesėkmingą „sveika, mokykla“ kirpimą.

* Visavertis maistas.